

RAY BRADBURY
STROM DUCHŮ

PŘELOŽILA JARMILA EMMEROVÁ

PLUS

RAY BRADBURY
STROM DUCHŮ

RAY BRADBURY
STROM DUCHŮ

PŘELOŽILA JARMILA EMMEROVÁ
VERŠE PŘELOŽIL JIŘÍ JOSEK

ILUSTROVALA MARKÉTA HLINOVSKÁ

PLUS

Copyright © 1972 by Ray Bradbury
Translation © Jarmila Emmerová, 2015
Poetry translation © Jiří Josek, 2015
Illustrations © Markéta Hlinovská, 2015

ISBN 978-80-259-0443-5

*Knihu s láskou věnuji
MADAME MAN'HA GARREAU-DOMBASLE,
kterou jsem potkal
před dvaceti sedmi lety o půlnoci
na hřbitově na ostrově
Janitzio v jezeře Patzcuaro
v Mexiku a vzpomínám na ni
každý rok
na Den mrtvých.*

KAPITOLA 1

Bylo to malé městečko u malé říčky a malého jezera v malé části severního cípu jednoho státu na americkém Středozápadě. Nebylo kolem něho tolik divočiny, aby městečko nebylo vidět. Ale na druhou stranu nebylo natolik městem, aby se v něm nedala vidět, cítit, hmatat i čichat divočina. To město bylo samý strom. A suchá tráva a uvadlé květy, protože byl právě podzim. A plné plotů, po nichž se dalo běhat, a chodníků, po nichž se dalo jezdit na kolečkových bruslích, a byla tam velká rokle, do níž se dalo spadnout nebo přes ni křičet. A to městečko bylo plné... Kluků.

A bylo právě odpoledne na Den duchů, Halloween.

A všechny domy byly zavřené, aby se do nich nedostal studený vítr.

A celé město bylo zalité studeným svitem slunce.

Ale najednou den skončil.

Zpod všech stromů vykročila noc a rozprostřela se kolem.

Za dveřmi všech domů bylo slyšet cupitání myších nožek, tlumené výkřiky, probleskovalo tam světlo.

Za jedněmi dveřmi zůstal stát třináctiletý Tom Kosta a naslouchal.

Venku se ve stromech uhnízdil vítr, potuloval se po chodnících neviditelnými kroky jako kočka.

Tom se rozklepal. Bylo jasné, že vítr dnešní noci není obyčejný a že i tma získala zvláštní odstín, protože byl večer Dne duchů, Halloween. Všechno se zdálo vystřižené z hebkého černého sametu anebo ze zlatého a oranžového sametu. Z tisíce komínů povíval kouř jako chocholy v pohřebních průvodech. Z kuchyňských oken unikala dvojí vůně dýní: vydlabávaly se, pekly se z nich koláče.

Za okny se míhaly stíny chlapců a výkřiky za zamčenými dveřmi byly čím dál podrážděnější. Polooblečení kluci s líčidlem na tvářích: tu hrbáč, tam obr střední velikosti. Kvůli kostýmům se prohrabávaly půdy, otvíraly staré zámky, vyprazdňovaly se staré lodní kufry.

Tom si oblékl své kosti.

Zašklebil se na bílou páteř, hrudní koš a česky kolen přišité na černém bavlněném podkladě.

Mám ohromnou výhodu, napadlo ho. Díky jménu! Tom Kosta. Pro Den duchů jako stvořené. Všichni mi říkají Kostra. Tak co na sebe?

Kostru.

Prásk! Zabouchly se osmery domovní dveře.

Osm kluků řadou svižných skoků překonalo květináče, zábradlí, uvadlé kapradiny, křoví a dopadlo na přeschlý trávník před vlastním domem. V překotném klusu na poslední chvíli popadli prostěradlo, upravili poslední masku na obličej, popotáhli si na hlavě paruky nebo prapodivné kloboučky ve tvaru hub, pokřikovali na cestě, po níž je hnál vítr a pomáhal jim utíkat. Tu se radovali z větru, tu sypali klukovské nadávky, když jim spadla z obličejů maska, zůstala viset na uchu nebo vůní tkaniny ucpala nos jako horkým

dechem psa. Anebo z čistě rozjařenosti, že jsou dnešní večer naživu a mimo domov, dovolili plícím, aby se roztáhly, a hrdlům, aby se vytvarovala pro jekot, jekot ajeeekot!

Osm kluků se střetlo na jedné křižovatce.

„Já jsem Čarodějnice!“

„Já Lidoop!“

„Kostra!“ vesele volal Tom ze svého kostýmu.

„Chrlič!“

„Žebrák!“

„Smrt osobně!“

Prásk! Otřepali se ze srážky, šťastně propletený chumel pod lampou na rohu ulice. Elektrické světlo se pohupovalo a ve větru zvonilo jako zvon katedrály. Z kostek ulice se stala palubní prkna opilého korábu, světlem a tmou všelijak posunutá a pokroucená.

Za každou maskou byl kluk.

„Kdo je tohle?“ ukázal prstem Tom.

„Neřeknu. To je tajemství!“ vykřikla Čarodějnice změněným hlasem.

Dali se do smíchu.

„Mumie!“ vykřikl chlapec ve starodávně zažloutlé bandáži, podobal se obrovskému doutníku krácejícímu noční ulicí.

„A kdo je –?“

„Nezdržujte!“ řekl kdosi schovaný pod další kreací z látky a barev. „Jde se koledovat. Dejte mi koledu, nebo vám něco provedu! Dárek, nebo trik!“

„Jo, máš pravdu!“

Křičeli, vesele hvízdali jako meluzína, běželi všude jinde, jen ne po chodníku, přeskakovali křoví a dopadali těsně vedle štěkajících psů.

A uprostřed toho úprku, smíchu a štěkotu zůstali najednou stát, jako by je zarazila mocná ruka noci a větru a závan, že něco není v pořádku.

„Šest, sedm, osm.“

„To není možné! Počítej znova.“

„Čtyři, pět, šest –“

„Mělo by nás být devět! Někdo chybí!“

Začali se vzájemně očichávat jako vystrašená zvířátka.

„Není tu Pipkin!“

Jak na to přišli? Všichni na sobě měli masky. A přesto, a přesto...

Jeho nepřítomnost doslova cítili.

„Pipkin! Ten by Den duchů, Halloween, za nic nevynechal. Páni, to je strašný. Jde se!“

Otočili se na podpatku a jako psi smečka klusali prostředkem dlážděné ulice, hnáni větrem jako listí před bouří.

„Tady bydlí!“

Na místě zůstali stát. Byl to dům, kde Pipkin bydlel, ale v oknech nebylo dost dýní, na verandě před domem nebyla výzdoba ze svazků sušených kukuřic a nahore ve věžičce nevykukovalo tmavým sklem dost strašidel.

„Šmarjá,“ ozval se někdo, „co když je Pipkin nemocný?“

„Bez Pipkina to není Halloween.“

„Fakt ne,“ hořekovali.

Někdo hodil na Pipkinovy domovní dveře scvrklou pláňku. Ani to moc nebouchlo, jen jako když na dřevo dupne králík.

Vyčkávali, bez důvodu smutní, bez důvodu ztracení. Mysleli na Pipkina a na to, že ze Dne duchů by mohla být shnilá dýně se zhaslou svíčkou, kdyby, kdyby, kdyby – u toho nebyl Pipkin.

Dělej, Pipkine. Vylez a nekaz dnešní noc!

KAPITOLA 2

Proč vlastně s obavami čekali kvůli jednomu malému klukovi?
Protože...

Joe Pipkin byl nejbáječnější kluk, jaký kdy žil. Nejúžasnější kluk, jaký kdy vypadl ze stromu a smál se, jak všechny převezl. Nejlepší kluk, jaký kdy závodil na lehkootletické dráze. Byl první, ale když viděl, že kamarádi jsou bůhvíkde za ním, zakopl a upadl, počkal, až ho doženou, přidal se k nim a cílovou pásku protrhli společně. Nejsympatičtější kluk, jaký kdy pátral ve městě po domech, kde straší a které nalézt není jen tak. Když se vrátil z výpravy, řádně je popsal a všechny děti vzal s sebou na obchůzku, při které prolézali sklepy, šplhali po zdech porostlých břečtanem, křičeli do komínů, čurali ze střech, řehtali se, skákali jako šimpanzi a vřeštěli jako opice. Ten den, kdy se Joe Pipkin narodil, zašuměly všechny oranžády a limonády světa a rozradostněné včelky se rozletěly na venkov popíchat mladá děvčata. O jeho narozeninách uprostřed léta se jezero stáhlo od břehu a vrátilo se s přílivem kluků, s velikou vlnou těl a sprškami smíchu.

Když jste za úsvitu, ještě v posteli, zaslechli klovnout ptáčka na okno, byl to Pipkin.

Vyklonili jste na vzduch hlavu do letního rána, sněžně čistého jako voda...

V rose na trávníku byly králičí stopy tam, kde před okamžikem ne tucet králíků, ale jeden jediný kroužil a sem tam pobíhal v jásavé oslavě života, přeskočil živé ploty, stríhнул si to kolem kapradin a podupal jetel. Výsledek se podobal seřaďovacímu nádraží u železničního depa. V trávě milion cestiček, ale žádný...

Pipkin.

A najednou se vzpřímil jako polní slunečnice v zahradě. Nezapomenutelný kulatý obličej měl rozpálený ranním sluncem. Oči signalizovaly morseovkou:

„Pospěšte si! Už je skoro po všem!“

„O co jde?“

„Dnes! Právě teď! V šest večer! Jde se na věc! Přidejte se!“

Anebo: „Letos v létě! Než se vzpamatujete, prásk! – a bude to pryč! Dělejte!“

A zapadl zpátky do slunečnic a vynořil se samá cibule.

Pipkin, náš milý Pipkin, nejlepší a nejsympatičtější ze všech kluků.

Nikdo netušil, jak může běhat tak rychle. Tenisky měl snad z pravěku. Zeleň na nich ulpěla, když lítal po lese. Hnědé byly z toho, jak vloni v září po žních brouzдал orančí, skvrny od dehtu pocházely z úprku v docích a po břehu, kam vozily nákladní čluny uhlí, žluté byly od neuctivých psů, samá tříska, jak přelézal dřevěné ploty. Oblečený byl jako strašák do pole, v noci tu nádheru půjčoval svým psům a ti se promenovali po městě s ožvykanými manžetami rukávů a stopami po pádech vzadu na kalhotách.

A vlasy? Jeho vlasy – to bylo velkolepě naježené strniště lesklých špinavě blond dýk tasených do všech stran. Uši –

ryzí broskvové chmýří. Ruce v palčácích z prachu a pachu airedaleteriérů, větrových bonbonů a broskví nakradených ze sadů v okolí města.

Pipkin. Směsice rychlosti, vůní a přediv života. Průsečík všech kluků, kteří kdy vyběhli, upadli, vstali a běželi dál.

Za všechna léta ho nikdo nikdy neviděl v klidu posedět. Ve škole si ho snad nikdo nepamatoval po celou hodinu v jedné lavici. Do školní budovy vcházel poslední a po vyučování z ní vyrazil jako první.

Pipkin, miláček Pipkin.

Jódloval a pískal na kazů a holky nesnášel víc než všichni kluci z jeho party dohromady.

Pipkin. Když vás vzal kolem ramen a tajupně šeptal, co senzačního se bude ten den dělat, bral vás pod ochranu před celým světem.

Pipkin.

Pánbůh si pokaždé přivstal, aby viděl Pipkina vycházet z domu jako panáčka z domečku na předpověď počasí. A kde byl Pipkin, vždycky bylo hezky.

Pipkin.

Stáli před jeho domem.

Každým okamžikem se nejspíš dveře otevrou.

Pipkin vyskočí v poryvu ohně s dýmem.

A Den duchů, Halloween, začne DOOPRAVDY!

Tak dělej, Joe, no tak, Pipkine, šeptali všichni, dělej!

KAPITOLA 3

Domovní dveře se otevřely.
Pipkin vyšel.
Neutíkal. Nezabouchl. Nevyrazil.

Vyšel.

A šel po cestě ke svým kamarádům.

Neběžel. A neměl na sobě masku! Neměl masku!

Ale vlekl se skoro jako stařec.

„Pipkine,“ křičeli, aby zahnali stísněný pocit.

„Ahoj, kluci,“ řekl Pipkin.

V tváři byl bledý. Pokusil se usmát, ale oči ho zradily. Jednou rukou si držel pravý bok, jako by tam měl nějaký bolák.

Všichni se na tu ruku dívali. Pip ji z boku stáhl.

„Tak co,“ řekl bez nadšení. „Můžeme vyrazit?“

„Jo, ale ty na to moc nevypadáš,“ řekl Tom. „Něco ti je?“

„Na Den duchů?“ řekl Pipkin. „Blázníš?“

„Kde máš masku?“

„Jděte napřed, já vás doženu.“

„Ne, Pipkine, my na tebe počkáme, abys –“

„Jděte napřed,“ soukal ze sebe Pipkin, v obličejí teď smrtelně bledý. Ruku už měl zase na boku.

„Bolí tě břicho?“ zeptal se Tom. „Řekl jsi to doma?“

„Ne, to nemůžu! Chtěli by –“ Pipkinovi vyhrkly z očí slzy. „Nic to není, vážně. Podívej, jděte rovnou k rokli. Pak k tomu Domu, jasný? Tam, co straší, jasný? Tam se sejdem.“

„Čestný slovo?“

„Čestný slovo. Až uvidíte mou masku, to budete koukat!“

Kluci začali couvat, ale cestou ho chytali za loket, poklepávali mu na hrud' anebo mu kotníky sevřených pěstí přejížděli po bradě, jako by mu chtěli dát do zubů. „Tak dobrá, Pipkine. Jestli to platí –“

„Platí.“ Pustil ruku z boku a do obličeje se mu na okamžik vrátila barva, jako by bolest zmizela. „Na místa, připravit, vpřed!“

Když řekl Joe Pipkin „vpřed“, tak vyrazili.

Rozběhli se.

Kus cesty utíkali pozpátku, aby viděli, jak jim Pipkin mává.

„Pospěš si, Pipkine!“

„Já vás doženu!“ křičel už z dálky.

Pohltila ho noc.

Běželi dál. Když se znovu ohlédli, byl pryč.

Bušili na dveře, křičeli: „Dejte mi koledu, nebo vám něco provedu, dárek, nebo trik.“ A hnědé papírové tašky se jim začaly plnit všelijakými dobrotami. Pokračovali poklusem, zuby zalepené růžovou žvýkačkou. Utíkali a v obličeji jim zářily rty zdůrazněné červeným voskem.

Ale všichni, kdo jim přišli dveře otevřít, vypadali jako figurky jejich maminek a tatínek z továrny na cukrovinky. Připadali si pořád jako doma. Ze všech oken i dveří tryskala jen samá laskavost. Přitom oni chtěli slyšet draky ve sklepeních a bouchat těžké hradní dveře.

A tak, přestože se pořád ohlíželi po Pipkinovi, dorazili až na kraj města, do míst, kde civilizace mizela v temnotách.

Rokle.

Rokle plná nejrůznějších nočních zvuků, tu a tam úseků inkoustově černé bystřiny a potůčku, a pozůstatků ohnivých a bronzových podzimů, které tu před tisíci lety prošly a skončily. V téhle hluboké průrvě se objevovaly jedlé houby i prašivky, žáby, raci a pavouci. Tam dole byl pod zemí dlouhý tunel, ve kterém odkapávala zamořená voda a ozvěna bezustání volala Pojd! Pojd! Pojd!, a jestli přijdeš, zůstaneš navždy, navždy, kap, navždy, kap, spěch, šelest, šepot a nikdy neodejdeš, nikdy, nikdy, nikdy...

Kluci obstoupili okraj temnoty a dívali se dolů.

A pak Tom s malou dušičkou nasál vzduch skrz zuby, podobně jako vítr za noci v ložnici profukuje přes paraván. Ukázal prstem.

„Páni! – tak tam máme podle Pipkina jít!“

Zmizel.

Všichni se dívali za ním. Uviděli jeho malou siluetu uhnět dolů po prašné stezce do sta milionů tun noci vtěsnaných do té obrovské temné šachty, toho vlhkého studeného sklepa, do té báječně strašidelné rokly.

S vrískotem se vrhli za ním.

Místo po nich zůstalo prázdné.

Městečko nechali za sebou, ať si pěstuje svou laskavost.